

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 11.12.2023

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026

1. Stanovisko k návrhu rozpočtu

APZD berie predložený materiál na vedomie.

2. Komentár k navrhovanému rozpočtu

- Návrh rozpočtu novej vlády na rok 2024 počíta s **deficitom na úrovni -7,6 mld. eur**. Pri splnenej prognóze NBS pre rok 2024 s rastom HDP na úrovni 2,7 % sa **konsolidácia** vyšplhá **iba na deklarovaných 0,5 % z pôvodného deficitu**. A to napriek prijatým príjmovým opatreniam, ktoré zvyšujú dane a odvody pre zamestnancov a zamestnávateľov.
- Citácia z rozpočtu: *„K medziročnému poklesu schodku prispeje najmä zdanenie dočasných vysokých ziskov v bankovom sektore, predĺženie platnosti solidarneho príspevku v odvetví spracujúcom ropu, zníženie odvodov do 2. dôchodkového piliera, zavedenie minimálnej a dorovnávej dane pre právnické osoby, zvýšenie zdravotných odvodov či zvýšenie daní z tabaku a liehu a iné (podrobnejšie v ďalších častiach materiálu). Konsolidačný balík v celkovom objeme 1,5 % HDP zároveň vytvára pri plánovanom znížení deficitu o viac ako 0,5 % HDP rozpočtový priestor pre priority vlády.“*
- Najzásadnejšie je, že vláda veľmi málo škrtá výdavky. Len zvyšuje príjmy do rozpočtu cez nové dane o väčší objem, ako zvyšuje nové plánované výdavky. Vláda tak vôbec nekonsoliduje na strane výdavkov, len sa spolieha na to, že rast ekonomiky pomôže znižovať deficit, pretože HDP porastie rýchlejšie ako deficit samotný.
- Predpokladá sa nielen **nárast sociálnych dávok**, ale aj **razantný rast počtu zamestnancov verejnej správy** (viac informácií v stanovisku nižšie v časti deficit 2024).
- Kľúčovým faktorom budúceho vývoja verejných financií je predpoklad pokračujúceho nominálneho rastu HDP 8,3%. Vláda ďalej počíta s rastom zamestnanosti – rastom daňových a odvodových príjmov – čo sa ale nemusí naplniť vzhľadom na stagnáciu nielen nemeckej ekonomiky. Rozpočet bol pripravený na základe novej makroprognózy z decembra, ktorá dosiaľ nebola zverejnená na stránkach MF SR.

- Rozdiel vo mzde verejného (1728 Eur) a súkromného sektora (1496 Eur) by mal vplyvom očakávania prudšieho rastu v súkromnom sektore mierne klesnúť.
- **Zároveň sa výrazne znížil aj odhad inflácie, ktorá by sa mala spomaliť na 2,4 %.** Vplyvom menovej politiky ECB a fixácii cien energií tak inflácia klesá rýchlejšie, ako sa pôvodne plánovalo.
- **Pozitívom rozpočtu je, že nová vláda neškrtila úplne navýšenie výdavkov do vedy, výskumu a inovácií. No máme za to, že do splnenia záväzku predošlej úradníckej vlády je ešte dlhá cesta.** Podľa bývalého predsedu vlády Ľ. Ódora mala Národná stratégia počítať s postupným navýšením investícií až na jednu miliardu eur ročne v roku 2030. Vo výsledku sa tak Slovensku malo podariť posunúť v európskom rebríčku inovačnej výkonnosti o desať priečok, zvýšiť investície do výskumu a vývoja na dve percentá HDP (z toho 1,2 percenta zo súkromných zdrojov).

3. Odporúčania pre roky 2025 a 2026

- Rozumieme krátkemu časovému priestoru na tvorbu rozpočtu 2024, do budúcnosti však odporúčame výraznejšie šetrenie na strane výdavkov štátu. Každé euro získané z novo prijatých daní a odvodov by malo byť kompenzované eurom na úsporách štátu a výdavkových kapitolách v nasledujúcich rokoch. **Tým by sa dosiahla konsolidácia verejných financií v objeme 3 mld. eur a deficit by sa znížil takmer o polovicu.**
- Do nasledujúcich rokov apelujeme **na vyššiu snahu o konsolidáciu na strane výdavkov.** Nie je možné výdavkové kapitoly štátu rok čo rok **navyšovať a uspokojovať z deficitného financovania,** čím občanom vytvárame ilúziu bohatstva, na ktoré nemáme, a len si naň požičiavame na finančných trhoch. **Takéto hospodárenie je dlhodobo neutržateľné.**
- Je nevyhnutné, aby bola Slovenská republika schopná financovať sa na svetových finančných trhoch. Keď sa na finančných trhoch nedokáže refinancovať, sklzáne do dlhovej špirály z ktorej nebude návratu.
- **Dnešné konsolidačné snahy sú ďaleko lacnejšie ako tie, ktoré nás budú čakať v budúcnosti.** Keď aktuálne výzvy zanedbáme a vážnosť situácie podceníme, dobehne nás to neskôr. Keď nám znížia rating renomované finančné agentúry, finančné podmienky sa pre Slovenskú republiku začnú sprísňovať.

- Agentúra Fith už náš rating znížila. Preto navrhujeme, aby vláda svoje konsolidačné úsilie minimálne zdvojnásobila pre roky 2025 - 2026. Teda neznižovať deficit 0,5% ročne, čo by trvalo viac ako dekádu vrátiť SR k vyrovnanému rozpočtu, ale minimálne na 1% ročne, s prísny dôrazom na dosiahnutie tohto cieľa. Navrhujeme zväziť konsolidáciu výdavkových kapitol v objeme novo zavedených príjmových opatrení. Aby sa na konsolidácii nepodieľal len súkromný sektor a zamestnanci, ale aj štát samotný. Je potrebné aby sa štát nespoliehal, len na projektovaný rast ekonomiky, ktorý by mal znižovať deficit o 1% ročne, ale aby sám vyvodil aktivitu a prijal štrukturálne opatrenia na výdavkovej strane, ktoré zabezpečia 1% konsolidáciu aj v prípade, že rast ekonomiky bude slabší.

4. Pohľad na deficit v jednotlivých rokoch

1) Deficit za rok 2023

- Ministerstvo financií predpokladá prekonanie rozpočtového deficitu 7,87 mld. eur o 62 mil. eur. Výsledný schodok by mal byť 7,95 mld. eur, 6,52% HDP. Tento odhad je o 600 mil.eur vyšší, ako naposledy odhadla RRZ (29.11.2023).
- I napriek tomu, že výdavky na energetické kompenzácie boli 0,84 mld. eur nižšie a úspora na platbách do EU dosiahla 0,36 mld. Eur, dodatočné výdavky na dotovanie Sociálnej poisťovne +0,64 mld. eur, na zdravotníctvo +0,28 mld. eur a mierny výpadok daňových príjmov deficit v konečnom dôsledku zvýšili.
- Rozdiel odhadu schodku oproti odhadu RRZ spôsobuje pravdepodobne rozdielne účtovanie solidárnej dane (Slovnaft tax), ktorú MF SR eviduje ako zvyšujúcu schodok (0,46 mld. eur – aktuálne patrí táto platba do roku 2022). V skutočnosti by sme tak mohli hovoriť o výslednom schodku 7,5 mld. eur, mierne pod rozpočtovaným schodkom

2) Deficit na rok 2024

- Predložený deficit je v súlade s oficiálnym postojom vlády, že bude konsolidovať len o 0,5% HDP. Zároveň z návrhu rozpočtu vyplýva, že Konsolidačný balíček (1,7 mld. eur) nemá slúžiť len na znižovanie deficitu, ale aj na financovanie vládnych priorít (13. dôchodok, energie).

(v mil. eur)	2021 S	2022 S	2023 R	2023 OS	2024 N	2025 N
Príjmy spolu	40 265	44 119	51 094	50 581	53 480	55 811
v % HDP	40,16	40,24	41,78	41,49	40,72	40,09
Daňové príjmy	19 884	21 961	23 893	24 200	25 806	26 541
Dane z produkcie a dovozu	12 056	13 479	14 457	14 585	15 385	15 642
Bežné dane z dôchodkov, majetku	7 827	8 481	9 436	9 615	10 421	10 899
Odvody*	15 635	16 338	18 424	18 579	20 724	21 951
Granty a transfery	1 536	2 297	5 139	4 092	2 504	2 955

*Odvody sú prevzaté z daňovej prognózy november 2023.

- Kľúčovým faktorom konsolidácie je zvyšovanie daňových a odvodových príjmov, predovšetkým banková daň, zvýšenie zdravotných odvodov a zníženie odvodu do II. piliera.
- Nominálne by mal deficit v roku 2024 dosiahnuť zhruba rovnakú úroveň, ako v roku 2023. To že dochádza k poklesu deficitu je tak spôsobené predovšetkým rastom HDP, ktorý má v budúcom roku vzrásť o 10 mld. eur.
- Výdavky verejnej správy by mali byť stále výrazne vyššie ako v roku 2020 (+1,6 % HDP), oproti roku 2019 ide dokonca o rozdiel 4 % HDP. To v situácii, keď na kompenzácie energií sa rozpočtuje len 1,25 mld Eur (1 % HDP). **Kombinácia koronakrízy a energokrízy znamenala výrazný rast verejného sektora, ktorý len mierne poklesne po vyčerpaní Plánu obnovy (1% HDP v roku 2024).**

(v mil. eur)	2020 S	2021S	2022 S	2023 R	2023 OS	2024 N	2025 N
Výdavky spolu	41 730	45 460	46 334	58 965	58 529	61 321	64 259
v % HDP	45,32	45,34	42,26	48,21	48,01	46,69	46,16
Bežné výdavky	37 760	41 852	42 283	53 390	52 071	55 915	58 074
Kompenzácie zamestnancov	10 498	11 354	11 663	12 151	12 593	14 013	14 728
Medzispotreba	5 260	5 726	6 534	11 832	7 999	8 140	8 006
v tom: Sociálne dávky	13 691	14 971	15 883	17 568	19 660	21 826	22 625
Naturálne sociálne transfery	3 045	3 404,8	3 727	4 516	4 791	4 937	5 320
Kapitálové výdavky	3 970	3 607	4 051	5 575	6 457	5 406	6 185
Deficit rozpočtové ciele	-5 035	-5 194	-2 215	-7 871	-7 948	-7 840	-6 918
v % HDP	-5,47	-5,18	-2,02	-6,44	-6,52	-5,97	-4,97

- I napriek výrazne nižším výdavkom na kompenzácie za energie , tzv. „úspore zadarmo“ (3 mld. eur vs. 1,25 mld. eur) dochádza k rastu nominálnych výdavkov o 4,8% (2,8 mld. eur).
- Kompenzácie zamestnancov rastú o 1,4 mld. eur, 11% medziročne. Do veľkej miery je to spôsobené nielen predčasnou valorizáciou miezd (už od 1.9.2023), ale aj nárastom počtu zamestnancov verejnej správy.

Tabuľka 49 - Zamestnanosť vo verejnej správe

Subjekty verejnej správy	2021 S	2022 S	2023 R	2023 OS	2024 N	2025 N	2026 N
SPOLU (osoby)	427 103	435 020	439 387	437 278	451 845	453 307	447 649
A/ Ústredná správa spolu (bez SIS)	223 104	226 950	231 074	227 797	234 915	235 455	235 649
z toho: štátne rozpočtové organizácie	124 257	122 978	128 662	123 752	131 869	132 304	132 488
štátne príspevkové organizácie	12 296	10 993	9 917	10 916	9 997	10 014	9 864
štátne účelové fondy spolu	164	177	189	192	210	210	210
Slovenský pozemkový fond	293	306	315	303	315	315	315
verejné vysoké školy	19 675	19 509	17 526	19 475	17 526	17 526	17 526
verejné výskumné inštitúcie	0	2 934	2 870	2 966	2 940	2 940	2 940
ďalšie subjekty spolu	66 419	70 053	71 595	70 193	72 058	72 146	72 306
B/ Územná samospráva spolu (vr. zdrav. zariadení a DP)	196 693	200 768	200 955	202 206	209 539	210 445	204 692
C/ Fondy sociálneho a zdravotného poistenia spolu	7 306	7 302	7 358	7 275	7 391	7 407	7 308

OS 2023 v prevažnej miere zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2023. NRVS 2024 až 2026 za územnú samosprávu vychádza z dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2023. NRVS 2024 až 2026 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

- Na úrovni štátnych rozpočtových organizácií je to najmä **nárast počtu policajtov o 907**, **nárastom počtu zamestnancov Ministerstva školstva o 870 osôb**. **166 osôb** pribudne vplyvom **nových opatrení (napr. bonus na hypotéky)** v rozpočte Ministerstva práce. Viac ako **600 osôb** pribudne **na správu EU fondov a Plánu obnovy**. Ďalších 652 zamestnancov pribudne v ostatných kapitolách štátneho rozpočtu. V územnej samospráve pribudne 8,5 tisíca osôb kvôli realizácii Zákona o výchove a vzdelávaní.
- Sociálne transfery by mali vzrásť o 2,3 mld. eur (9,4%), z toho 13. dôchodok predstavuje 823 mil. eur. I napriek zníženiu odvodu do II. piliera **vzrastie potreba dotácie Sociálnej poisťovne o 0,5 mld. eur na 1,6 mld. eur**.
- Jedným z dôvodov vysokého deficitu je aj vysoký podiel výdavkov na obranu dosahujúci 2% HDP, čo pre krajinu s vysoko exportnou ekonomikou a problémovým deficitom predstavuje dodatočnú záťaž.
- Hoci výdavky Environmentálneho fondu by mali vzrásť o 57,5 mil. eur, stále je to menej ako polovica(!) z ročných príjmov EF. EF naďalej slúži ako nástroj znižovania deficitu.
- Za pomalším nárastom nominálnych výdavkov je hlavne skutočnosť, že kapitálové výdavky poklesnú oproti roku 2023 o 1 mld. eur.
- Úsporné opatrenia vlády sú symbolické 0,07 mld. eur viazania osobných výdavkov štátnych zamestnancov a nemala by pribudnúť ďalšia valorizácia platov v roku 2024, keďže tieto boli valorizované už k 1.9.2023.
- Za úsporu je považované aj zrušenie 40 mil. eur dotácie na TPS pre veľké podniky, kvôli zavedeniu viacpásmového systému TPS.

Deficit na roky 2025 a 2026

Ministerstvo financií predpokladá, že Slovensko opäť spadne do procedúry nadmerného deficitu (pravidlá EÚ) a preto bude „nútené“ konsolidovať rýchlejšie, o 1% HDP. Plán je teda napísaný na znížovanie schodku o 1%, čo bude znamenať potrebu opatrení za 2,3 mld. eur. **Rozpočet naznačuje, že by malo ísť o zvyšovanie priamych daní = progresívnejší daňový systém.**

Rezervy vlády 2024

Rezervy ostávajú porovnateľné s predchádzajúcim rokom. **1,2 mld. eur rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien** sú rozpočtované výdavky: **na 13. dôchodok a založenie nového Ministerstva športu a cestovného ruchu.**

Viac informácií však chýba, keďže dodatočné výdavky 13. dôchodku sú len 500 mil. eur (13. dôchodok bol v tomto roku v objeme 310 mil. eur). Nepredpokladáme, že by nové ministerstvo malo nové výdavky viac ako 100-150 mil. eur. **Je tu teda priestor na ďalšie, zatiaľ nepomenované výdavky.**

Na kompenzácie cien energií je vyčlenených len 800 mil. eur, dodatočných 450 mil. eur má byť podobne ako v tomto roku, vykrytých zo zdrojov EU, program SAFE.

v tis. eur	2023 R	2023 OS	2024 N
Rezerva vlády	5 000	4 880	5 000
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	404 870	76 319	249 370
Rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien	857 992	42 227	1 231 719
Rezerva na mzdy a poistné	187 662	13 625	175 424
Rezerva na výdavky súvisiace s vojnovým konfliktom na Ukrajine	100 000	4 980	0

Rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií	860 000	66	800 000

5. Podrobnejšie postrehy k jednotlivým kapitolám rozpočtu

Príjmy štátu

Vláda zvažuje v budúcom roku zaviesť nové dane (tieto nie sú zavedené v návrhu rozpočtu):

- zavedenie progresivity do daní z príjmu fyzických osôb – zvýšia sa dane pre cca 10 000 najlepšie zarábajúcich + 78 mil. eur,
- daň zo sladených nápojov + 100 mil. eur,
- od 2026 sa zavedenie ročné zúčtovanie sociálnych odvodov a maximálny vymeriavací základ pre platbu sociálnych odvodov sa zmení z mesačného na ročný.

Výdavky štátu

Celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na rok 2024 sa rozpočtujú v objeme 61,3 mld. eur, čo predstavuje 46,7 % HDP. Výdavkovú stranu rozpočtu verejnej správy v základnom delení tvoria bežné výdavky v objeme 55,9 mld. eur a kapitálové výdavky v objeme 5,41 mld. eur.

Konsolidačné opatrenia na výdavkovej strane rozpočtu zahŕňajú najmä:

- viazanie výdavkov na úrovni 5 % viazania osobných výdavkov,
- nulovú valorizáciu platov v roku 2024,
- RTVS - zníženie percentuálneho podielu nárokovateľného príspevku na HDP,
- zrušenie podpory zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky.

Rozpočtovanie výdavkov návrhu štátneho rozpočtu:

a) Rozpočtovanie zamestnanosti v sektore verejnej správy

- vo verejnej správe bude zamestnaných 451 845 osôb,
- oproti roku 2023 ide o medziročný rast o 12 458 osôb,
- najvýznamnejší nárast zamestnanosti zo subjektov verejnej správy je v územnej samospráve o 8 584 osôb,

b) Rozpočtovanie osobných výdavkov

- pre 451 845 zamestnancov sektora verejnej správy sa na rok 2024 rozpočtujú osobné výdavky v sume 12,9 mld. eur, z toho mzdy 9,39 mld. eur.
- na rok 2024 je zohľadnená valorizácia z roku 2023, t. j. valorizácia plátov štátnych zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere a v služobnom pomere a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1.1.2023 o 7 % a od 1.9.2023 o ďalších 10 %.

c) Osobné výdavky zamestnancov regionálneho školstva financovaného zo štátneho rozpočtu

- Navrhujú sa osobné výdavky v sume 2,46 mld. eur, valorizácia z 2023 je zohľadnená.

d) Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl

- vychádzajú na rok 2024 v sume 654 mil. eur (mzdy 479 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 2 278,14 eura pre 17 526 zamestnancov), v roku 2025 v sume 721 mil. eur.

Tabuľka 52 - Zamestnanosť vo verejných vysokých školách

Verejné vysoké školy		2021 S	2022 S	2023 R	2023 OS	2024 N	2025 N	2026 N
Počet zamestnancov	(osoby)	19 675	19 509	17 526	19 475	17 526	17 526	17 526
Osobné výdavky	(tis. eur)	514 460	547 744	574 899	598 372	653 749	720 588	792 467
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	378 467	402 545	423 549	440 227	479 120	527 784	572 722
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	1 602,99	1 719,48	2 013,91	1 883,73	2 278,14	2 509,53	2 723,2

S 2021 a 2022 (hlavná a podnikateľská činnosť) z výkazu FIN 1-04. OS 2023 v počtoch zamestnancov zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2023. Počty zamestnancov v NRVS 2024 až 2026 (zdroj MŠVVŠ SR) sú orientačné a ich plnenie bude závisieť od čerpania zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR, čo ovplyvní výšku priemerného mzdového výdavku, v osobných výdavkoch zohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo ŠR. NRVS 2024 až 2026 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

Zdroj MF SR

e) Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a športu

- súhrne ide o výdavky vo výške **4,86 mld. eur**,
- **rozpočet kapitoly MŠVVŠ SR bol každoročne zvýšený o 60 mil. eur** na mechanizmus výhodnejšieho normatívneho financovania príspevkov pre školy, ide o tzv. „**Koeficient ekonomickej rovnováhy**“,
- v nadväznosti na novelu školského zákona je alokovaných **100,7 mil. eur na financovanie pozícií v podporných tímoch** (napr. vychovávateľov, asistentov),
- na **výkonnostné zmluvy VŠ** je alokovaných **47,3 mil. eur** a zároveň z dôvodu rastu cien energií sa pre rok 2024 zvyšujú prostriedky na prevádzku VŠ – 21,5 mil. eur,
- celkové **výdavky kapitoly Slovenskej akadémie vied sú na rok 2024 rozpočtované v sume 125,7 mil. eur**,
- **zvyšuje sa podpora financovania výskumu, vývoja a inovácií v súlade so schválenou Národnou stratégiou výskumu, vývoja a inovácií**, zapojením financovania zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti SR, Programu Slovensko a štátneho rozpočtu sú výskum, vývoj a inovácie v zmysle Národnej stratégie podporené **v roku 2024 celkovo sumou 227 mil. eur**, v roku 2025 sumou 387 mil. eur a v roku 2026 sumou 483 mil. eur.

f) Doprava a bývanie

- na dopravu a rozvoj bývania pôjde celkovo **3,49 mld. eur**,
- do dopravnej infraštruktúry bude smerovať 1,88 mld. eur,
- **na výstavbu a obnovu železničnej infraštruktúry je vyčlenených 107 mil. eur**,
- na prevádzku železníc a zabezpečenie dopravných služieb vo verejnom záujme je v roku 2024 vyčlenených 920 mil. eur s medziročným nárastom zdrojov o 227 mil. eur,
- na podporu bývania je vyčlenených 51,2 mil. eur najmä na výstavbu a obnovu bytového fondu,
- **na cestovný ruch pôjde 45,7 mil. eur**,
- uvažuje sa aj s výdavkami na príspevok za poskytnutie ubytovania odídcovi z Ukrajiny,
- **na oblasť územného plánovania a výstavby je vyčlenených 61,5 mil. eur**.

g) Sociálne veci a podpora zamestnanosti

Celkovo ide o 17,8 mld. eur, ide najmä o opatrenia v nasledovných oblastiach:

- na pomoc vlády so splátkami hypoték je v roku 2024 alokovaných 64 mil. eur,
- zvýšené budú invalidné dôchodky,
- na rodičovský dôchodok pre rodičov, ktorých deti neboli prijaté do štátnej škôlky sú zapracované výdavky v sume 136 mil. eur v roku 2024, 143 mil. eur v roku 2025 a 150 mil. eur v roku 2026,
- od roku 2024 sú v návrhu rozpočtu vyčlenené zdroje na výplatu plnohodnotných 13. dôchodkov. Pri určení sumy sa vychádza z priemerného dôchodku za predchádzajúci rok, čo v roku 2024 pri starobnom dôchodku predstavuje sumu 606 eur. **Suma 13. dôchodku nesmie byť nižšia ako 300 eur. V roku 2024 sa predpokladá na opatrenie vynaložiť 823 mil. eur**, v tom sú zahrnuté okrem dôchodkov vyplácaných Sociálnou poisťovňou aj invalidné a sociálne dôchodky hradené ministerstvom práce a dôchodky tzv. silových rezortov.

h) Zdravotníctvo

- rozpočet v tejto oblasti si dáva za cieľ prinavrátiť do sektora chýbajúcu stabilitu a zároveň nastaviť pravidlá pre efektívne spravovanie zdrojov verejného zdravotného poistenia,
- rozpočtované v sume 7,97 mld. eur, čo predstavuje **nárast voči schválenému rozpočtu roku 2023 o sumu 1,06 mld. eur.**

i) Pôdohospodárstvo

- rozpočtovaná je suma 1,23 mld. eur,
- na vykonanie pozemkových úprav na vybraných katastrálnych územiach na najbližšie 3 roky zabezpečené prostriedky vo výške 125 mil. eur,
- na podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka v SR v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ je na 2024 navrhnutý aj vyšší objem prostriedkov zo zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu v rámci spolufinancovania v celkovej sume 936 mil. eur.

j) Verejný poriadok a bezpečnosť

- na rok 2024 sa rozpočtuje suma **2,17 mld. eur**,
- v kapitole sú premietnuté zvýšené prevádzkové výdavky najmä z titulu energií v sume 23,4 mil. eur a medzirezortný program Podpora obrany štátu na roky 2024 až 2026 vo výške 2,49 mil. eur,
- kapitálové výdavky sa medziročne zvýšili o sumu 66,3 mil. eur.

k) Obrana

- celkové obranné výdavky sú na roky 2024 až 2026 plánované vo výške **2,00 % HDP**, v absolútnom vyjadrení v sume 2,63 mld. eur na rok 2024.

l) Financie

- na rok 2024 je alokovaná suma **1,89 mld. eur**, z toho finančné transakcie Exportno-importnej banky SR v sume 1,1 mld. eur,
- alokované sú aj zdroje do informačných systémov MF SR.

m) Životné prostredie

- v roku 2024 je celkovo alokovaných **949 mil. eur**,
- v objeme **242 mil. eur** sú z Plánu obnovy a odolnosti SR vyčlenené prostriedky, ktoré majú slúžiť **na dekarbonizáciu priemyslu, obnovu budov, ochranu prírody a krajiny a renaturáciu vodných tokov a mokradí**,
- **výdavky Environmentálneho fondu v objeme 210 mil. eur** (spôsobené vyšším použiteľným výnosom z predaja emisných kvót na burze), z toho 63 mil. eur je v rozpočte fondu určených na poskytovanie úverov, ktoré budú pomáhať s financovaním ekologických projektov,
- **výdavky Modernizačného fondu** sú rozpočtované v Environmentálnom fonde v objeme **100 mil. eur v roku 2024**, určené sú **na schému štátnej pomoci pre teplárenské spoločnosti** (modernizácia energetických systémov, vrátane uskladňovania energie a na zlepšenie energetickej efektívnosti),
- **na sanáciu environmentálnych záťaží v rokoch 2024 a 2025 je 6 mil. eur**,

- na uzatváranie a rekultiváciu problematických skládok pôjde 33 mil. eur.

n) Ekonomika

- celková alokácia 1,49 mld. eur, výdavky sú smerované najmä do oblasti podpory podnikania, reštrukturalizácie priemyselných odvetví, energetiky a inovácií, informatizácie, regionálneho rozvoja, podpory cestovného ruchu, administratívy, hospodárskej mobilizácie a pod.,
- v roku 2024 sú zabezpečené výdavky určené na kompenzačné opatrenia spojené s nárastom cien energií v celkovej sume 1,25 mld. eur (z toho výdavky zo zdrojov ŠR v sume 800 mil. eur a prostriedky EÚ z refundácie programu SAFE v sume 449 mil. eur).

o) Kultúra

- celkovo je alokovaných 491 mil. eur, reflektuje zmenu spôsobu financovania RTVS a TASR, filmové projekty a iné zmeny.

p) Verejné služby

- z rozpočtu verejných služieb sú financované výkonné a zákonodarné orgány, zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc a miestna štátna správa,
- v rozpočte na rok 2024 sú plánované výdavky v objeme 720 mil. eur.

q) Všeobecná pokladničná správa

- prostriedky sú určené najmä na obsluhu štátneho dlhu, na odvody do rozpočtu EÚ, na zabezpečenie finančných vzťahov k Sociálnej poisťovni, na rozpočtové rezervy ako aj na výdavky na činnosť organizácie Kancelária verejného ochrancu práv, Rada pre mediálne služby, Úrad na ochranu osobných údajov SR, Úrad na ochranu oznamovateľov, Ústav pamäti národa, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Úrad komisára pre deti a Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- celkovo ide o alokáciu 6 882 mil. eur.